

Na temelju članka 118. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20, 151/22) i članka 58. Statuta Osnovne škole dr. Franje Tuđmana, Brela, Školski odbor Osnovne škole dr. Franje Tuđmana, Brela na 19. sjednici održanoj dana 13.06.2023. godine donosi

PRAVILNIK

O SIGURNOJ I ODGOVORNOJ UPOTREBI INFORMACIJSKO-KOMUNIKACIJSKE TEHNOLOGIJE U OSNOVNOJ ŠKOLI DR. FRANJE TUĐMANA, BRELA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Pravilnik o sigurnoj i odgovornoj upotrebi informacijsko-komunikacijske tehnologije u Osnovnoj školi dr. Franje Tuđmana, Brela (u daljnjem tekstu: Pravilnik) izrađen je prema smjernicama dokumenta nastalog u sklopu projekta „e-Škole: Uspostava sustava razvoja digitalno zrelih škola“, a čiji je nositelj Hrvatska akademska i istraživačka mreža – CARNet.

Svi izrazi koji se u ovom Pravilniku koriste u muškom rodu neutralni su te se odnose i na muške i na ženske osobe.

Članak 2.

Ovaj Pravilnik dio je sigurnosne politike Osnovne škole dr. Franje Tuđmana, Brela (u daljnjem tekstu: Škola), a donesen sa svrhom:

- unaprjeđenja sigurnosti školske računalne opreme i mreže,
- jasnog definiranja načina prihvatljivog i dopuštenog korištenja informacijsko-komunikacijske tehnologije (u daljnjem tekstu: IKT) Škole,
- zaštite informacijskog sadržaja i opreme,
- zaštite korisnika od različitih vrsta internetskog zlostavljanja,
- promoviranja sustava i usluga koji su najprikladniji za mlade,
- poticanja aktivnog sudjelovanja djece u radu s IKT-om promovirajući sigurno, odgovorno i učinkovito korištenje digitalnih tehnologija u mrežnoj zajednici,
- propisivanja sankcija u slučaju kršenja odredbi Pravilnika.

Članak 3.

Škola koristi svoju IKT opremu i infrastrukturu te IKT opremu i infrastrukturu CARNetove mreže.

Ovaj Pravilnik se primjenjuje svu IKT opremu i infrastrukturu u Školi i na sve njene korisnike.

II. OSNOVNE SIGURNOSNE ODREDBE

Članak 4.

IKT infrastruktura uključuje računalnu mrežu škole, mrežnu opremu i računalnu opremu, čiji je vlasnik Škola.

Korisnici IKT infrastrukture su učenici, učitelji, stručni suradnici, administrativno-tehničko osoblje, ravnatelj, ostali djelatnici i povremeni korisnici (gosti), koji su dužni čuvati školsku opremu i pažljivo je koristiti.

Članak 5.

Radi unapređenja sigurnosti školske informatičke opreme i mreže svi djelatnici Škole moraju se pridržavati uputa za nesmetano i sigurno korištenje IKT-a koje im može dati školski administrator sustava ili neka druga ovlaštena osoba, a učenici se moraju pridržavati uputa koje im daju učitelji.

Članak 6.

Djelatnici Škole posjeduju AAI@EduHr korisnički račun te ga koriste kao službenu e-mail adresu za komunikaciju (ime.prezime@skole.hr), posebno u službenoj komunikaciji s nadležnim tijelima i drugim institucijama iz sustava znanosti i obrazovanja, kao i za edukativne svrhe.

Članak 7.

Javne informacije Škole vezane su uz djelatnost Škole, a njihova javna dostupnost je u interesu Škole. Tu spadaju kontakt podatci Škole, promidžbeni materijal i ostale informacije s mrežne stranice Škole.

Interne informacije su one koje se odnose na podatke pojedinca (kontakt podatci, fotografija osobe, podatci iz evidencije koju vodi Škola itd.).

Povjerljive informacije su svi oni podatci za koje postoji obveza čuvanja profesionalne tajne i čija bi zlouporaba ili pristup neovlaštenoj osobi mogli dovesti do štetnih posljedica na cjelokupni integritet Škole.

Škola postupa s osobnim podacima sukladno Politici privatnosti te Pravilniku o obradi i zaštiti osobnih podataka u Školi.

Članak 8.

Nastavnicima i drugim djelatnicima Škole strogo je zabranjeno davati učenicima vlastite zaporke i digitalne identitete, te zaporke za pristup računalnoj opremi i aplikacijama koje se koriste u Školi, a koje nisu namijenjene učenicima.

Članak 9.

Odlukom Ministarstva znanosti i obrazovanja sve osnovne i srednje škole, koje su spojene na CARNetovu mrežu automatski su uključene i u sustav filtriranja neprimjerenih sadržaja, tako što se onemogućuje prikaz mrežnih stranica određene kategorije.

Svim korisnicima IKT opreme i infrastrukture zabranjeno je zaobilaženje lozinki ili filtriranja

sadržaja.

Članak 10.

Svako nepridržavanje pravila koje nije u skladu s Pravilnikom prijavljuje se ravnatelju Škole. Ozbiljniji incidenti prijavljuju se CARNetovom CERT-u, preko obrasca na mrežnoj stranici www.cert.hr.

III. ŠKOLSKA IKT OPREMA I ODRŽAVANJE

Članak 11.

Sva računala u Školi su povezana bežično i žično.

Računalna mreža se sastoji od novog dijela koji je izgrađen u sklopu projekta e-Škole te starog dijela mreže.

Članak 12.

Na školskim računalima su instalirani operativni sustavi licencirani od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja, koji u sebi imaju integriranu antivirusnu zaštitu te vatrozid.

Odabir operativnog sustava za instalaciju se određuje prema specifikacijama računala te uz uvjet da postoji tehnička podrška navedenom operativnom sustavu, tj. mogućnost ažuriranja sigurnosnim zaporkama.

Ukoliko postoji potreba na računalima se mogu instalirati programi za koje je Škola kupila licence te besplatni programi koji nemaju ograničeno pravo upotrebe.

Članak 13.

Škola koristi usluge vanjskog trgovačkog društva koje je zaduženo za održavanje računala i mrežne infrastrukture.

Računalni otpad odvozi ovlaštena tvrtka za prikupljanje elektroničkog otpada.

IV. REGULIRANJE PRISTUPA IKT OPREMI

Članak 14.

Školskoj računalnoj mreži mogu pristupiti svi djelatnici i učenici Škole te drugi korisnici, ali uz odgovarajuću autentifikaciju korisnika prema pravilima definiranim projektom e-Škole.

Nitko od navedenih korisnika ne smije ometati i onemogućavati rad školske mreže.

Članak 15.

Za sva računala u informatičkoj učionici odgovoran je učitelj informatike, a svaki djelatnik za računalo kojim se koristi.

Članak 16.

Učenici smiju koristiti školsku računalnu opremu samo uz dopuštenje učitelja.

Pristup aplikacijama i internetskim sadržajima određuje isključivo učitelj.

Ako se pojavi potreba za instaliranjem dodatnih programa djelatnik/učenik se mora javiti administratoru resursa.

Članak 17.

Djelatnici i učenici koji koriste računalnu opremu moraju se pridržavati navedenih odredbi:

- učionice moraju ostaviti uvijek na kraju onako kako su ih zatekli,
- računala se obavezno moraju ugasiti nakon uporabe,
- u slučaju kvara računala učenici će obavijestiti predmetnog učitelja, a djelatnici administratora resursa ili ravnatelja,
- radna mjesta moraju ostati čista i uredna,
- prozore obavezno zatvoriti.

Članak 18.

Postavke na računalima/tabletima trebaju biti općenite kako bi se nesmetano odvijala ažuriranja operativnog sustava i antivirusnog programa i kako bi sva računala bila ujednačenih postavki što pruža lakše i brže korištenje i održavanje opreme.

Preporuka je da se na računalima, koja redovito koristi veći broj učitelja, postave korisnički računi sa zaporkom prema sljedećim smjernicama: da zaporka ne bude kraća od osam (8) znakova, da ima kombinaciju malih/velikih, brojki i sl.

V. SIGURNOST KORISNIKA

Članak 19.

Ciljevi mjera informacijske sigurnosti koje se primjenjuju na računalnu mrežu su:

- omogućavanje elektroničke komunikacije,
- neometano korištenje informacija koje su putem računalne mreže dostupni,
- zaštita školske računalne mreže,
- zaštita osjetljivih podataka Škole.

Članak 20.

Kako bi se održao korak s trendovima u korištenju IKT-a, kao i s nadolazećim prijetnjama računalnoj sigurnosti, Škola mora redovito organizirati različite oblike edukacije učenika, učitelja i ostalih djelatnika.

Članak 21.

Učenici i djelatnici Škole posjeduju elektronički identitet u sustavu AAI@Edu.hr, koji im se daje na čuvanje i korištenje.

Učenicima prestaju prava nad elektroničkim identitetom kada završe sa školovanjem, a djelatnicima prestankom rada u školskom sustavu.

Članak 22.

Korisnici u radu sa sustavom (računalima i drugim servisima koji zahtijevaju prijavu) moraju voditi računa da kod prijave ne otkriju svoje podatke za prijavu.

Nakon završetka rada na računalu korisnici se obavezno moraju odjaviti iz svih sustava u koje su se prijavili.

VI. PRIHVATLJIVO I ODGOVORNO KORIŠTENJE IKT-A

- Ponašanje na Internetu

Članak 23.

Svi djelatnici i učenici Škole odgovorni su za svoje ponašanje u virtualnom svijetu te se prema drugim korisnicima moraju ponašati pristojno, ne vrijeđati ih niti objavljivati neprimjerene sadržaje.

Svi djelatnici i učenici škole dužni su se pridržavati osnovnih Pravila poželjnog ponašanja u Internet zajednici, što se još naziva i 'internetskim bontonom' ili 'Netiquette'.

Članak 24.

Neka od osnovnih pravila ponašanja na Internetu su:

- Osobne informacije nikad ne smiju odavati.
- Zaporka je tajna i nikad se ne smije nikome reći.
- Ne odgovarajte na zlonamjerne ili prijeteće poruke.
- Treba pomoći prijateljima koji su zlostavljani preko Interneta tako da se to ne prikriva i da se odmah obavijeste odrasli.
- Provjeriti je li Facebook profil skriven za osobe koji nam nisu "prijatelji". Treba biti kritičan prema ljudima koji se primaju za "prijatelje".
- Potrebno je biti oprezan s izborom fotografija koje se objavljuju na društvenim mrežama.

- Autorsko pravo i dijeljenje datoteka

Članak 25.

Svi korisnici se potiču da potpisuju materijale koji su sami izradili koristeći neku licencu poput Creative Commons i druge komercijalne dozvole, ali i da poštuju autorska prava i intelektualno vlasništvo.

Strogo je zabranjeno tuđe radove predstavljati kao svoje, preuzimati zasluge za tuđe radove i nedopušteno preuzimati tuđe radove s Interneta.

Korištenje tuđih materijala s Interneta mora biti citirano, obavezno navodeći autora korištenih materijala te izvor informacije (poveznica i datum preuzimanja).

Računalni programi su također zaštićeni zakonom kao i jezična djela. Najčešće su zaštićeni samo izvorni programi, no ne i ideje na kojima se oni zasnivaju. U to su uključeni naravno i online programi, odnosno web-aplikacije.

Kod mrežnih mjesta moguće je posebno zaštititi samo objavljeni sadržaj, a moguće je zaštititi i elemente koji se odnose na samo mrežno mjesto i djelo su dizajnera i/ili tvrtke/osobe koja je izradila samo mrežno mjesto.

Članak 26.

Izričito je zabranjeno svako nelegalno dijeljenje datoteka, odnosno kopiranje ili preuzimanje autorski zaštićenog materijala poput e-knjige, glazbe ili pak videosadržaja, gdje je zabranjeno daljnje distribuiranje i umnožavanje bez dozvole autora ili plaćanja naknade.

Članak 27.

Obveza Škole je učenike i djelatnike:

1. podučiti o autorskom pravu i intelektualnom vlasništvu,
2. podučiti i usmjeriti na korištenje licenci za zaštitu autorskog prava i intelektualnog vlasništva,
3. upozoriti na načine nelegalnog dijeljenja datoteka i servisa koji to omogućuju, mrežnog mjesta koja zahtijevaju registraciju i plaćanje vrlo niske članarine za neograničeno preuzimanje digitalnog sadržaja i sl.
4. informirati o mogućim posljedicama nelegalnog korištenja, dijeljenja i umnažanja autorski zaštićenih materijala.

- Internetsko nasilje

Članak 28.

Internetsko nasilje definira se kao namjerno i opetovano nanošenje štete korištenjem računala, mobitela i drugih elektroničkih uređaja.

Svaki oblik internetskog nasilja ili „cyberbullyinga“ je strogo zabranjen i nedopušten.

Postoje različiti oblici internetskog zlostavljanja:

- nastavljanje slanja e-pošte usprkos tome što netko više ne želi komunicirati s pošiljateljem,
- otkrivanje osobnih podataka žrtve na mrežnim stranicama ili forumima,
- lažno predstavljanje na Internetu,
- slanje uvredljivih i prijetećih poruka žrtvi koristeći različite internetske servise (poput Snapchata, Instagrama, Facebooka, Zooma, e-maila i drugih servisa za komunikaciju),
- postavljanje internetske ankete o žrtvi,
- slanje virusa na e-mail ili mobitel,
- slanje uznemirujućih fotografija putem e-maila, MMS-a ili drugih komunikacijskih alata.

Članak 29.

Svi oblici nasilničkog ponašanja u Školi nedopušteni su i disciplinski će odgovarati svi oni za koje se utvrdi da provode takve aktivnosti.

Obveze Škole su:

- podučiti učenike i djelatnike o mogućim oblicima internetskog nasilja
- podučiti učenike i djelatnike o tome kako prepoznati internetsko nasilje,
- jasno istaknuti prihvatljiva pravila ponašanja na Internetu
- obilježavati Dane sigurnijeg Interneta i suzbijanja nasilja kroz kreativne radove.

- Korištenje mobilnih telefona

Članak 30.

Kućnim redom Škole propisano je da je učenicima dopušteno nošenje mobitela u školu na vlastitu odgovornost, ali prilikom ulaska u učionicu potrebno ih je isključiti.

U slučaju nepoštivanja, učitelj je dužan obavijestiti razrednika, a razrednik roditelja.

Učenici mogu koristiti mobitele za vrijeme nastave kao nastavno pomagalo u dogovoru s predmetnim učiteljem. Svaka upotreba tehnologije u učionici mora imati unaprijed zadanu svrhu koja opravdava korištenje tehnologije.

S obzirom da mobilni telefoni sve više imaju potpuni pristup Internetu te da djeca i mladi koriste fiksne internetske veze kao i mobitele za pretraživanje Interneta, sigurnosne mjere za korištenje Interneta postaju važne i za korištenje mobilnih telefona (zaštita osobnih podataka, izbjegavanje štetnih sadržaja, zaštita potrošača, ovisnost o računalnim igrama i sl.).

Škola će upoznati učenike s posljedicama zlouporabe mobitela te da je svaki oblik nasilja kažnjiv zakonom.

Ukoliko Škola ima saznanja o bilo kojem obliku nasilja postupit će sukladno odredbama zakona te u suradnji s nadležnim institucijama i tijelima pokrenuti postupak radi zaštite prava učenika.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 31.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga (8) dana od dana objave na oglasnoj ploči Škole.

KLASA: 011-03/23-02/03

URBROJ: 2181-6-4-23-1

Brela, 13.06.2023. godine

Predsjednica Školskog odbora:

Blaženka Jakir, prof.

Ovaj Pravilnik objavljen je na oglasnoj ploči Škole dana 13.06.2023. godine te je stupio na snagu dana 22.06.2023. godine.

Ravnateljica:

Ivana Ravlić, prof.